

## Διονύσιος Φιλιώτης

« Μια νέα συμμαχία ανάμεσα στην Πολιτεία, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις είναι το αντίδοτο στην κρίση »



Σε μια περίοδο που η χώρα δοκιμάζεται από την οικονομική κρίση, ο πρόεδρος του ΣΦΕΕ κ. Διονύσιος Φιλιώτης, στη συνέντευξη που παραχωρεί στο περιοδικό «ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ», κρούει τον κώδωνα του κινδύνου όσον αφορά στα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση για την ανατιμολόγηση των φαρμάκων. Αναλύει τους παράγοντες που διαμορφώνουν μian υγιή φαρμακευτική αγορά και παρουσιάζει με ισχυρά επιχειρήματα τις θέσεις του ΣΦΕΕ για την εξυγίανση του συστήματος.

**Κύριε Φιλιώτη, ποια είναι η εκτίμησή σας για την οικονομική κατάσταση και την κρίση που διέρχεται η χώρα;**

Η χώρα μας αντιμετωπίζει σήμερα μία από τις πιο δύσκολες στιγμές της νεότερης ιστορίας της, αφού για πρώτη φορά βρίσκεται εκτεθειμένη στη δίνη μιας τέτοιας κρίσης. Η ανάγκη να μειώσουμε δραστικά το έλλειμμα και το χρέος της χώρας μας -επιφέροντας δημοσιονομική σταθερότητα- είναι επιβεβλημένη. Στην κρίσιμη αυτή καμπή της ελληνικής οικονομίας απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές, συλλογική, αποφασιστική και συντονισμένη δράση. Οφείλουμε όλοι να αρθρούμε στο ύψος των περιστάσεων, να αντιληφθούμε ότι αυτό που απαιτείται είναι ένας νέος πατριωτισμός που θα αποτυπώνεται σε νέες και τολμηρές δράσεις, συνεργασίες και πρωτοβουλίες από όλες τις πλευρές: από την Πολιτεία, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

**Ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην ελληνική φαρμακευτική αγορά;**

Οι εξελίξεις είναι ραγδαίες ιδιαίτερα όσον αφορά τις τιμές των φαρμάκων. Η έκδοση της νέας αγορανομικής διάταξης, με την οποία καθιερώνονται επίπεδες μειώσεις στις τιμές των φαρμάκων μέχρι 27%, είναι καταστροφική για τους Έλληνες ασθενείς και τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, χωρίς το αναμενόμενο όφελος για την ελληνική οικονομία.

Θα προκληθούν τεράστιες ελλείψεις φαρμάκων στην αγορά, δεδομένου ότι οι διεθνείς και ελληνικές εταιρείες που παράγουν και εισάγουν φάρμακα από διεθνείς εταιρείες, θα ζητήσουν την απόσυρσή τους από την ελληνική αγορά, διότι οι τιμές των φαρμάκων θα είναι πολύ χαμηλότερες και από τη χαμηλότερη τιμή στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, η επίπεδη μείωση των τιμών ουσιαστικά θα βάλει ταφόπλακα σε πολλές φαρμακευτικές επιχειρήσεις, καθώς θα αναγκαστούν εκ των πραγμάτων σε δραματικές μειώσεις των δαπανών τους. Με την υλοποίηση της απόφασης αυτής, θα κινδυνεύσουν οι Έλληνες ασθενείς, ενώ η εθνική οικονομία δεν θα ωφεληθεί το

παραμικρό.

Αδυνατώ να αντιληφθώ τη σκοπιμότητα μιας τέτοιας καταστροφικής και παράνομης απόφασης, τη στιγμή που υπάρχει άριστη, νόμιμη και άμεσα υλοποιήσιμη λύση προς όλες τις κατευθύνσεις, η οποία οδηγεί στο ίδιο οικονομικό αποτέλεσμα.

Η νόμιμη λύση είναι οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις να υποβάλλουν άμεσα στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών στις 22 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα 6.500 φάρμακα, όπως ορίζει ο ισχύων νόμος και η αγορανομική διάταξη που εκδόθηκε στις 31 Μαρτίου 2010.

Ο ΣΦΕΕ ζητεί να εφαρμοστεί άμεσα ο νόμος αυτός και η αγορανομική διάταξη που εκδόθηκε στις 31 Μαρτίου

δράμει στην εξυγίανση του συστήματος υγείας. Οι θέσεις αυτές υπηρετούν το κοινό συμφέρον των πολιτών, της Πολιτείας, των φαρμακευτικών επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε αυτές. Μόνον όταν υπηρετούμε το συγκεκριμένο κοινό συμφέρον, οικοδομούμε λύσεις με συνοχή, αποτελεσματικότητα και διάρκεια.

**Όπως έχετε υποστηρίξει σε δημόσιες τοποθετήσεις σας, το πεδίο της υγείας διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην πρόοδο της οικονομίας σε όλο τον κόσμο. Σε ποιο βαθμό ισχύει αυτό στην Ελλάδα;**

Σε όλο τον κόσμο τα θέματα της υγείας τίθενται στο επίκεντρο του πολιτικού προβληματισμού και των οικονο-

« Με τη μηχανοργάνωση θα παταχθεί η σπατάλη στο σύστημα υγείας και θα εξασφαλισθεί η βιωσιμότητά του. Το κάθε ευρώ που δαπανά κάθε επιχείρηση και κάθε εργαζόμενος για το σύστημα υγείας πρέπει να αξιοποιείται πλήρως και όχι να καταλήγει σε μια χοάνη σπατάλης και κακοδιαχείρισης. »

2010, γιατί είναι η μόνη νόμιμη λύση που μπορεί αυτή τη στιγμή να ωφελήσει τον τόπο μας.

**Τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για τη βελτίωση των συνθηκών στη φαρμακευτική αγορά;**

Ο ΣΦΕΕ, κατανοώντας την κρισιμότητα των περιστάσεων, έχει διαμορφώσει μια δέσμη σύγχρονων και λειτουργικών προτάσεων για όλα τα κρίσιμα θέματα του κλάδου, ως έμπρακτη απόδειξη της βούλησής του να συν-

μικών αποφάσεων που λαμβάνονται, και οι οποίες θα καθορίσουν το μέλλον των κοινωνιών. Όταν κάποιος καλείται να σχεδιάσει την οικονομική πολιτική, θα πρέπει να ξεκινήσει από την εξής παραδοχή: Δεν είναι τα προηγμένα κράτη εκείνα που δημιούργησαν ισχυρά και σύγχρονα συστήματα υγείας. Αντιθέτως, είναι τα ισχυρά και σύγχρονα συστήματα υγείας και κοινωνικής ασφάλισης επάνω στα οποία τα αναπτυσσόμενα κράτη χτίζουν κοινωνίες και οικονομίες ευημερίας και αλληλεγγύης.

Στη χώρα μας δεν έχει προχωρήσει σε τέτοιο βάθος ο προβληματισμός για την υγεία. Είστε ευχαριστημένος από το επίπεδο του δημόσιου διαλόγου για τα θέματα της υγείας και του φαρμάκου; Πιστεύετε ότι ο διάλογος γίνεται σε σωστή βάση;

Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί, δεν θα έλεγα ότι είμαι ευχαριστημένος. Πιστεύω ότι ζούμε σε ένα ευνοούμενο κράτος, στο οποίο οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις προ-

γραμματίζουν τις επιχειρηματικές τους ενέργειες, τις επενδύσεις, τις προσλήψεις προσωπικού και, γενικότερα, τα αναπτυξιακά και επιχειρηματικά τους σχέδια, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η οποία όμως δεν μπορεί σήμερα να ανατρέπεται δραστικά με παράνομο τρόπο. Δεν είναι δυνατόν την κρίσιμη αυτή χρονική στιγμή για τη χώρα μας, κατά την οποία θα πρέπει να συνεργαστούμε και να λειτουργούμε μαζί, να μας αντιμετωπίζει η Πολιτεία με αυτόν τον καταστροφικό τρόπο.

**Πέρα από τις τιμές των φαρμάκων, διάφορα νέα μέτρα διαμορφώνουν συνδυαστική επίδραση στη φαρμακευτική αγορά. Πώς τα κρίνετε;**

Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις σήμερα πλήττονται από ομοβροντία αυστηρών μέτρων, τα οποία είναι: α) ο καθορισμός των τιμών των φαρμάκων με βάση τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, β) η καθιέρωση λίστας συνταγογραφούμενων φαρμάκων με ομαδοποιήσεις και τιμές αναφοράς, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση των τιμών προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτήν, γ) η ταυτόχρονη νομοθέτηση υποχρεωτικών εκπτώσεων επί των ήδη απαγορευτικών τιμών, δ) η επιπλέον νομοθέτηση ποσού επιστροφής (rebate) στα ασφαλισικά ταμεία.

Όλες αυτές οι ρυθμίσεις γίνονται τη στιγμή κατά την οποία εκκρεμεί η αποπληρωμή των χρεών των νοσοκομείων, ύψους 3 δισεκατομμυρίων, και με «παγιωμένη» την περίοδο καθυστέρησης αποπληρωμής που αγγίζει έως και τις 900 ημέρες, γεγονός το οποίο επιβαρύνει σημαντικά τη λειτουργία των φαρμακευτικών επιχειρήσεων. Όλα αυτά δημιουργούν ένα ζοφερό σκηνικό για τη βιωσιμότητα του κλάδου και, κατ' επέκταση, για την απασχόληση.

**Μπορούμε να πούμε ότι δεν αποδέχεστε αυτά τα μέτρα; Και τι θα προτείνετε εσείς, ως πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας;**

Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο ενός ιστορικού συμβιβασμού, είναι διατεθειμένες να αποδεχθούν, υπό προϋποθέσεις, ορισμένες από αυτές τις ρυθμίσεις. Οι πολίτες, το σύστημα υγείας και το κράτος δεν θα κερδίσουν αν ο φαρμακευτικός κλάδος διορθωθεί στην κατηγορία των προβληματικών επιχειρήσεων. Ένας δυναμικός κλάδος της οικονομίας, με 13.500 εργαζομένους, δεν μπορεί να λειτουργήσει υγιώς αν συνεχίσουν να επιβιβάζονται σε αυτόν μη βιώσιμες, μη λειτουργικές και σε αρκετές περιπτώσεις εχθρικές αποφάσεις.

**Αντικείμενο συνεχούς αντιπαράθεσης της Πολιτείας με τους αρμόδιους φορείς αποτελεί το ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης.**

**Ποιο το μέγεθος του προβλήματος και ποιες οι λύσεις που θα προτείνετε;**

Δεν πρόκειται για αντιπαράθεση αλλά για αδικαιολόγητη σύγκρουση που επικρατεί σχετικά με το ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης. Είναι, λοιπόν, σκόπιμο να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα, ώστε να χρησιμοποιούμε κοινά αποδεκτά στοιχεία.

Στα διάφορα δημοσιεύματα συχνά ταυτίζονται οι συνολικές πωλήσεις φαρμάκων με τη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη, ενώ η τελευταία είναι περίπου ίση με το ήμισυ των συνολικών πωλήσεων φαρμάκων που καταγράφει ο ΕΟΦ.

Οι συνολικές πωλήσεις φαρμάκων αποτελούνται από τη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη, τις πωλήσεις φαρμάκων προς τα νοσοκομεία, τα εξαγόμενα φάρμακα, τα φάρμακα που αγοράζουν με δικά τους έξοδα οι έλληνες πολίτες και οι τουρίστες, και αυτά που αγοράζονται με τη «συμμετοχή» που πληρώνουν με δικά τους έξοδα οι ασφαλισμένοι. Αυτό, όμως, που πρέπει να ενδιαφέρει το κράτος είναι η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη, η οποία αντιπροσωπεύει τα ποσά που πληρώνουν τα ταμεία.

Σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Φαρμακευτικής Διεύθυνσης του Οίκου του Ναύτου, η φαρμακευτική δαπάνη των ασφαλιστικών ταμείων ανήλθε σε 4,04 δισ. ευρώ το 2007, σε 4,53 δισ. ευρώ το 2008 και εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 5,09 δισ. ευρώ το 2009. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, ο ρυθμός μεταβολής της φαρμακευτικής δαπάνης των ασφαλιστικών ταμείων βαίνει μειούμενος από 22,4% το 2006 σε 15% το 2007, σε 12,1% το 2008 και σε 12,4% το 2009.

Τα στοιχεία αυτά αφορούν στα ποσά που κατέβαλαν τα ασφαλιστικά ταμεία για φάρμακα, και είναι απολογιστικά (εξαίρεση αποτελεί το 2009, για το οποίο τα στοιχεία βασίζονται σε εκτιμήσεις), δηλαδή προέκυψαν με βάση τους ισολογισμούς των ασφαλιστικών ταμείων.

Ξεχνάμε όλοι ότι η δημόσια φαρμα-

κευτική δαπάνη αποτελεί το 1/5 των συνολικών δαπανών υγείας. Αντίθετα, μάλιστα, το φάρμακο εμφανίζεται ως η κεντρική και μοναδική αιτία αύξησης των δαπανών υγείας. Ταυτόχρονα, πολύ λίγα γίνονται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων στα υπόλοιπα 4/5 των δαπανών υγείας.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό την ώρα αυτή η διαβούλευση με τους φορείς και η επακόλουθη λήψη αποφάσεων

από την κυβέρνηση να βασιστεί σε αντικειμενικά, τεκμηριωμένα και αδι-αμφισβήτητα στοιχεία.

**Θεωρείτε ότι το μέτρο της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης θα δώσει λύση στο φαινόμενο της προκλητής συνταγογράφησης;**

Ασφαλώς και θα δώσει λύση στο φαινόμενο της προκλητής συνταγογράφη-

« Οι δυνατότητες της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας και των ελληνικών φαρμακευτικών παραγωγικών μονάδων, στο πλαίσιο της παγκόσμιας αγοράς, είναι τεράστιες και χρήζουν αμέριστης υποστήριξης από την ελληνική Πολιτεία »



σης, αλλά αδήριτη αναγκαιότητα είναι να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα των δαπανών υγείας συνολικά μέσα από την ηλεκτρονική συνταγογράφηση, καθώς και τη μηχανοργάνωση και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του συστήματος υγείας. Μόνο με τη μηχανοργάνωση και τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό θα επιτύχουμε εξορθολογισμό των δαπανών υγείας. Αυτή ακριβώς είναι η υψίστη προτεραιότητα που πρέπει να υλοποιηθεί άμεσα.

Με τη μηχανοργάνωση θα παταχθεί η σπατάλη στο σύστημα υγείας και θα εξασφαλισθεί η βιωσιμότητά του. Το κάθε ευρώ που δαπανά κάθε επιχείρηση και κάθε εργαζόμενος για το σύστημα υγείας πρέπει να αξιοποιείται πλήρως και όχι να καταλήγει σε μια χοάνη σπατάλης και κακοδιαχείρισης. Η διαχείριση των πόρων που διατίθεται για την υγεία είναι «ιερή» και θα πρέπει να διέπεται από τους αυστηρότερους κανόνες δεοντολογίας.

« Αυτό που πρέπει να ενδιαφέρει το κράτος είναι η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη, η οποία αντιπροσωπεύει τα ποσά που πληρώνουν τα ταμεία. »

**Ως φαρμακοποιός, θα θέλαμε να αναφερθείτε στον καθοριστικό ρόλο του φαρμακοποιού στον τομέα της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και τη σχέση του με τον ασθενή.**

Πάντοτε διατηρώ τον τίτλο του φαρμακοποιού για τον οποίον είμαι υπερήφανος. Το φαρμακείο είναι το σημείο της πρώτης επαφής του πολίτη με το σύστημα υγείας, και γι' αυτό ο ρόλος του φαρμακοποιού είναι διαχρονικά πολύ κρίσιμος και σημαντικός. Η απρόσκοπτη λειτουργία του δικτύου διανομής σε όλη τη χώρα στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στους φαρμακοποιούς, όπως στους φαρμακοποιούς οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, το επίπεδο της δημοσίας υγείας που έχει κατακτήσει η χώρα μας τις τελευταίες δεκαετίες. Επιπλέον, είναι γεγονός ότι, με δεδομένη τη γεωγραφική μορφολογία της χώρας, χάρη στα φαρμακεία δεν υπάρχει περιοχή της χώρας από την οποία ο πολίτης να μην έχει άμεση πρόσβαση σε όλα τα φάρμακα, σε φάρμακα επώνυμα, πρωτότυπα ή ουσιαδώς όμοια με εγγυημένη ποιότητα, ασφάλεια και θεραπευτική αποτελεσματικότητα. Γι' αυτό πάντοτε όσοι μιλούν για το φαρμακείο και τον φαρμακοποιό θα πρέπει να έχουν επίγνωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες ασκεί το λειτούργημά του, όπως και για τον ειδικό του ρόλο για την προαγωγή της δημοσίας υγείας.

**Είστε ικανοποιημένος από τη στήριξη της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας από το κράτος;**

Η στήριξη της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας από το κράτος -και εννοώ τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις που έχουν παραγωγικές μονάδες στη χώρα μας- δεν είναι αυτή που θα θέλαμε. Παρ' όλα αυτά, η επενδυτική της δραστηριότητα αποτελεί το 45% της χημικής βιομηχανίας της χώρας, ενώ η εξαγωγική της δραστηριότητα εξαπλώνεται σε πάνω από 60 χώρες. Οι δυνατότητες της εγχώριας φαρμακοβιομηχανίας και των ελληνικών φαρμακευτικών παραγωγικών μονάδων, στο πλαίσιο της παγκόσμιας αγοράς, είναι τεράστιες και χρήζουν αμέριστης υποστήριξης από την ελληνική Πολιτεία. Από την ανάπτυξη της

ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας μόνο οφέλη μπορούν να προκύψουν για όλους. Γι' αυτό, πολύ σωστά ο κλάδος έχει ενταχθεί στα προγράμματα τόσο του αναπτυξιακού νόμου όσο και του ΕΣΠΑ. Επιβάλλεται, όμως, η διαδικασία χρηματοδότησης να επιταχυνθεί.

**Πιστεύετε ότι η διαβούλευση της Πολιτείας με τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις βρίσκεται σε καλό επίπεδο; Η Πολιτεία έχει δείξει ότι ενδιαφέρεται να συνεργαστεί με τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις για την ταχύτερη προώθηση των λύσεων που απαιτούνται;**

Έως τώρα, ο διάλογος της Πολιτείας με τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις έχει υπάρξει αποσπασματικός και δεν διακρίνεται για την αποφασιστικότητά του και για τη συστηματική αναζήτηση λύσεων. Οι συνθήκες, όμως, δεν μας επιτρέπουν να συνεχίσουμε να λειτουργούμε με τη λογική του παρελθόντος. Οφείλουμε να λάβουμε τις σωστές αποφάσεις, να χαράξουμε σταθερή πορεία εξορθολογισμού και εκσυγχρονισμού του συστήματος υγείας. Ένα είναι βέβαιο: Δεν νοείται σύγχρονη κοινωνία ανάπτυξης και αλληλεγγύης, χωρίς ένα σύστημα υγείας που εγγυάται ολοκληρωμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους τους πολίτες σε βάθος χρόνου. Η χώρα χρειάζεται «νέα συνεργασία» ανάμεσα στην Πολιτεία, τους πολίτες και τους παραγωγικούς φορείς. Αυτό είναι το αντίδοτο για την κρίση, η θεραπεία για την επίλυση των προβλημάτων. Η συλλογική γνώση του ΣΦΕΕ και των φαρμακευτικών επιχειρήσεων-μελών του μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στη λήψη των αποφάσεων που απαιτούνται για την καταπολέμηση της σπατάλης στον χώρο μας. Ο ΣΦΕΕ και όλες οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις-μέλη του είμαστε έτοιμοι να αρθρούμε στο ύψος των περιστάσεων και να κάνουμε άμεσα αυτά που οφείλουμε απέναντι στον τόπο. Η Πολιτεία πρέπει να αδράξει την ευκαιρία και να προχωρήσει σε διαβούλευση με τους αρμόδιους φορείς για όλα τα ανοιχτά μεγάλα θέματα του κλάδου μας, ώστε να ληφθούν άμεσα οι σωστές αποφάσεις.